

Tumpek György, a delfinkirály: Néha hallgatni is kellett volna tudni!

Ahogy múlik az idő, ahogy kerül mind távolabb egykori sikerei helyszínétől egy sportember, annál kevesebbet gondolnak rá. Így van ez Tumpek (Tumpeck) György esetében is, akit életének 87. évében keresett meg a jochapress.hu. Az egykori delfinkirály nagyon megörült az érdeklődésnek.

„Köszönöm, a lábam fáj ugyan, de alapvetően jól vagyok” - adta a legtömörebb helyzetjelentést a pillangóúszás egykori világklasszisa.

„Gyakorlatilag senkivel nem vagyok már rendszeres kapcsolatban, legfeljebb néha emeli rám valaki a kagylót. Idén még vezetek autót, s amíg bírom, a kertemet is rendezgetem. Általában ősszel veteményezek, persze ilyenkor is bőven akad munka itt, a szigethalmi magányomban, ahol feleségemmel éldegélünk.”

Amikor a fiatalságról kérdeztem, szemmel is láthatóan felvidámodott.

„Csórók voltunk, kemény gyerekkorom volt. A vízhez Dunakeszin kerültem közel, ott volt egy bérelt vikendházunk. Legtöbbet a derékig érő vízbe ugrálgattunk, de mindenféle csínytevésben is benne voltam a haverokkal. Leszedtük a gyümölcsfákról a termést, gyakran megfuttattak a tulajdonosok.”

A derékig érő vízbe gond nélkül ugrálhattak.

„Egészen addig, míg egy alkalommal kimélyítették a medret, én pedig a szokott helyen elmerültem. Nem könnyen, de kikeveredtem a

partra. Ezután történt, hogy apám egy alkalommal, tizenegy éves koromban elvitt a Rudas fürdőbe. Komolyabban azonban csak 16 éves koromban kezdtem el úszni, Ekkor kerültem a Csepeli MTK-ba, a Vasmű egyesületébe, ahol párhuzamosan szerszámkészítő ipari tanuló lettem. Igyekeztemet egy óra munkaidő kedvezményel jutalmazták.”

- Mégis elhagyta Csepelt.

„Igen, mert a város másik végéből oda menni dolgozni, majd edzeni, ez rengeteg időt elvitt. Ezért 1948-ban átigazoltam a Mávagba, amelynek akkor komoly úszó szakosztálya is volt, s így a Margitszigetre járhattam tréningre. A száz gyorson elért 1:01-1:02-es eredményeimből még nem lehetett semmi extrára következtetni.

Az 1950-es év hozta meg az igazi fordulatot.

„Az 1949-ben alakult Budapesti Honvéd egy évvel később életre hívta a sportszázadot. Sárosi Imre „Mesti” kezei alá kerültem, akinél már háton és gyorson egyaránt az ország első négy úszója közé számítottam. Ám egyáltalán nem szakadtam meg az edzéseken, a Mesti pedig világklasszisokkal volt körülvéve. Neki igazán nem volt fontos, viszem-e valamire?”

Miért durálta neki végül magát?

„Egy alkalommal Sárosi közölte velem: ”Csibészekkel nem foglalkozom!” Ettől kezdve minden áron bizonyítani akartam. Nagy nehezen kaptam még három hónapot, ő pedig Székely Éva mellé osztott be engem. Többet nem volt gond velem.”

A gyors és a hát után miként került képbe a pillangó?

„Az 1950-es, téli fedett pályás bajnokság előtt tanakodtunk és arra jutottunk, hogy Kádas Gézát és Szilárd Zoltánt még nem tudom megverni, induljak hát inkább pillangón. Ott azután az első számú versenyző, Németh Sándor legyőzésével mutatkoztam be.”

1951-ben már négyszeres magyar bajnok lett, majd a berlini Főiskolai Vb-n is háromszor állhatott fel a dobogó tetejére. A helsinki olimpiára mégsem jutott ki.

„Mindig én voltam a nagy igazmondó, és ez nem mindenkinek tetszett. Olyannyira, hogy az utolsó percben itthon felejtettek. Akkor rájöttem, hogy legalább néha hallgatni is kell tudni!”

A Nemzetközi Úszó Szövetség 1953 elején forradalmasította a pillangóúszást a delfin lábtempó bevezetésével.

„Ekkor már nagyon jól úsztam. A bukaresti VIT versenyein két számban is győztem, az 1954-es, torinói Európa-bajnokságon pedig a 200 méteres táv első kontinensbajnoka lettem.”

1956-ban az olimpia első számú esélyesének tartották, ám csak bronzérmét hozhatott haza Melbourne-ből.

„Sok minden közrejátszott abban, hogy végül csak harmadik lettem. Az előfutamban még olimpiai csúcsot úsztam, később a megfelelő taktika is hiányzott. Ráadásul a 200 méter nekem túl hosszúnak bizonyult. Száz méteren sokkal nagyobb eséllyel állhattam volna a rajtkőre.

Elégedett azzal, amit elért?

„Még véletlenül sem. Kötelességtudó versenyző voltam, előfordult, hogy tízszer kétszáz métert kellett időre pillangóznom. Ezt csak az tudja elképzelni, mit jelent, aki maga is megpróbálta.”

Az 1958-ban volt visszavonulását követően még húsz évig edzősködött klubjában, a Budapesti Honvédban.

„Voltak jó versenyzőim, így Kiricsi János, Gulrich József, Kucsera Gábor, egy ideig nálam úszott a későbbi vízilabdázó, Görgényi István és a jelenlegi szövetségi kapitány, Kiss László is. A legnagyobb tehetség alighanem a mellúszó Kiss Éva volt; neki fel kellett volna állnia az olimpiai dobogó valamelyik fokára.”

1977 óta nyugdíjas, ennek már lassan 40 esztendeje, azóta ismét Tumpeck György a hivatalos neve.

„Amikor leszereltem, elővették a régi papírjaimat, így kaptam vissza a „c” betűt. 1985-ben költöztünk ide, ahol itt egy műveletlen grund volt. Imádom az állatokat, valamikor réges-régen még nyulakat és sertéseket is tartottam. Amíg lépni tudok, el-elmegyek a miklósi bányatóra vagy a Kis-Dunára.”

Mire marad még ideje az elmondottakon kívül?

„Sajnos, ahhoz elég messze lakom a fővárostól, hogy eljárjak az olimpiai érmesek találkozóra. A tévén viszont minden sporteseményt igyekszem nyomon követni. Egy jó sportműsorért éjjel háromig is képes vagyok fennmaradni. Kevéske német nyelvtudásom elég ahhoz, hogy rengeteg, elsősorban az állatokkal foglalkozó német adást megnézzek.”

(jochapress.hu)